

Argentina: un programa de desenvolupament social a Santo Tomé

Des de fa setze anys, un grup de voluntàries porta a terme diversos programes de nutrició, higiene i alfabetització a Santo Tomé, una ciutat argentina de 43.000 habitants, dels quals el 65% viu per sota del llindar de pobresa.

02/10/2003

La ciutat de Santo Tomé, en la província de Corrientes (Argentina), té un nivell de vida bastant inferior al de la mitjana del país. En els últims anys la situació ha canviat una mica, però en la dècada dels anys 80 el 43% de la població jove es va veure obligada a marxar-se de la ciutat per estudiar o buscar treball. Menys d'un terç regressava després. El 1987, davant la situació d'extrema pobresa que travessava la ciutat, algunes estudiants universitàries van decidir oferir ajuda. “Volíem aportar alguna cosa, i vam organitzar uns campaments de promoció social”, recorda Cecília Coimbra, una de les promotores.

El sentit cristià de la vida i, més en concret, els ensenyaments de sant Josepmaria, fundador de l'Opus Dei, sobre el valor del treball com a mitjà d'unió amb Déu i com a instrument per millorar el món, han encoratjat al llarg d'aquests anys a les més de

1.000 joves –professionals i estudiants- que, a partir d'aquell grup inicial, han participat en les diverses iniciatives de desenvolupament social promogudes a Santo Tomé: sobretot, campanyes d'higiene i vacunació i programes d'alfabetització i primers auxilis.

Els objectius, clars

Al començament, un dels objectius que les primeres voluntàries es van marcar va ser arribar a les famílies més necessitades, per oferir-les assistència mèdica i sanitària. També van invertir molt de temps a informar a tot tipus de persones veïns, col·legues, amics... dels problemes que havien detectat a Santo Tomé, i a explicar les solucions que pretenien posar en pràctica. Gràcies a aquest esforç, en pocs mesos van aconseguir donatius en metàl·lic, roba, medicaments,

material escolar i llibres, que van ser de gran utilitat.

No obstant això, en visitar les famílies, les voluntàries van comprendre que el que feien no era suficient, sobretot perquè el treball que realitzaven no tenia continuïtat. “Ens vam adonar que era necessari afrontar els programes d'ajuda amb una visió més professional”, explica Cecília Coimbra, “perquè la nostra bona voluntat no bastava per aplicar a fons les solucions”. De fet, treballaven només durant algunes temporades, en les vacances d'estiu i hivern, amb programes de deu a quinze dies de durada. D'aquesta manera era impossible prosseguir l'evolució i l'eficàcia dels projectes començats. Per això, van decidir buscar la tutela d'alguna ONG. Van aconseguir el suport d'una associació civil sense ànim de lucre, l'Institut de Capacitació Integral d'Estudis Domèstics (ICIED), i amb la seva

ajuda es van llançar a instruir voluntàries i a dissenyar programes d'acció social, que es desenvoluparien en un marc més ampli i continuat de cooperació universitària.

Programes per a nens i adults

Algunes universitàries van organitzar aleshores una comissió permanent que atengués més eficaçment les necessitats primàries de la població: nutrició, atenció sanitària i alfabetització. Com a primera mesura, van decidir engegar diverses campanyes d'informació sobre temes sanitaris i educatius. Al llarg d'aquests setze anys, 3.000 nens i 8.000 adults han participat en aquestes campanyes. Per portar a terme aquesta i altres tasques, va ser necessari el suport del govern nacional, així com d'empreses públiques i estatals. Tampoc va faltar

la col·laboració generosa de particulars.

“Un dels resultats del que ens vam sentir més orgullosos al principi - assenyala Cecília- va ser la campanya de vacunació que vam realitzar l'any que va haver epidèmia nacional de xarampió. Va ser tot un assoliment aconseguir que a Santo Tomé es registrés només un cas”. Per portar a terme aquest projecte, van comptar amb el suport del govern nacional, d'empreses públiques i estatals, i amb la col·laboració de diversos particulars.

Per la seva banda, el P. José Alarcón, el rector, recorda els inicis del jardí d'infància: “Un dels primers treballs que es van abordar a Santo Tomé va ser un jardí d'infància, que funciona des de fa gairebé deu anys. Quan va començar, van acudir només cinc nois, perquè les mares, una mica escèptiques, deien: i després, què? En

canvi, gràcies a l'esforç i al reforç de voluntàries provinents d'altres zones del país, aquest jardí es va transformar aviat en un col·legi, al que ara assisteixen més de tres-cents nois". El desenvolupament de l'escola, que en un parell d'anys s'estima que arribarà als cinc-cents alumnes, ha estat possible gràcies al suport d'un grup de benefactors.

De manera espontània, amb la intenció de donar continuïtat a la labor realitzada en el col·legi, un grup de mares va fundar també un club juvenil, Los Lapachos, que pren el nom del famós arbre que es troba en moltes places i parcs de Jujuy, Salta o Tucumán, i que es caracteritza per les seves flors vistoses i per la seva primerenca floració. Al club acudeixen un bon nombre de nenes que totes les setmanes participen, entre altres activitats, en tallers de pintura sobre

tela, cuina i manualitats, i, a més, reben formació humana i espiritual.

El programa més ambiciós

Entre tots els programes que es desenvolupen a Santo Tomé, destaca de manera particular el Curs d'alfabetització de majors. Per a Florencia Daura, María Aguilar i Carolina Montero, autores del “Manual de l'alfabetitzador contextualitzat” i responsables del curs, és el programa més ambiciós i gratificant.

Entre les veteranes de Santo Tomé, es recorda sempre que les classes d'alfabetització s'han dictat en els llocs més variats: sota els focus d'un anfiteatre o sota l'ombra d'un arbre, per exemple. Any rere any, es repeteix l'experiència confortant que els resultats arriben a totes les edats. L'Elena, una dona de 75 anys, ha començat a escriure les seves primeres cartes després de cursar el

programa d'alfabetització.

L'important és no faltar a classe i no perdre mai l'entusiasme per aprendre perquè, per créixer com a persones, mai és massa tard.

Si desitja més informació o vol col·laborar econòmicament amb ICIED Associació pot dirigir-se a:

Adreça: Reconquista 661 - 7 B
C1003ABM Ciudad Autónoma de Buenos Aires, Argentina.

E-mail: iciedasoc@house.com.ar

15 de setembre de 2003

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/argentina-un-
programa-de-desenvolupament-social-
a-santo-tome/](https://opusdei.org/ca-ad/article/argentina-un-programa-de-desenvolupament-social-a-santo-tome/) (29/03/2026)